

BI29 Videreførelse af "Ledige uddannes til velfærdsområderne"

Baggrund

Københavns kommune har udfordringer med at rekruttere pædagoger, sundhedsfagligt personale og til dels også folkeskolelærere. Der er mangel på hænder inden for velfærdsområderne i hele landet, da områderne er præget af lav ledighed, og de unges interesse for uddannelserne er faldende (Damvad Analytics, 2021). Udfordringen forventes ikke at blive mindre, og i år er der 14 procent færre, som har søgt ind på velfærdsuddannelserne sammenlignet med i 2019 (Optagelsestest, UFM, 2022).

Børne- og Ungdomsforvaltningen (BUF), Socialforvaltningen (SOF) og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen (SUF) bakker op om en indsats i Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen (BIF) med for-forløb til ledige med henblik på, at de får job eller uddannelse inden for velfærdsområderne.

Indhold

Københavns Kommune har en udfordring med at rekruttere pædagoger, sundhedsfagligt personale og folkeskolelærere til stillinger i kommunen. Til trods for den lave ledighed, er der fortsat ledige, der har svært ved at finde fodfæste på arbejdsmarkedet. En del af dem kan få glæde af en indsats, som hjælper dem godt i gang med job og uddannelse på et område, hvor der er mange ledige jobs at få. Nærliggende på velfærdsområderne, hvor der er behov for både uddannede pædagoger, social- og sundhedsassistenter, lærere mv., men også ufaglærte, som på sigt kan få uddannelse. Det vil kræve en særlig indsats.

Målgruppe

I Københavns Kommune er der ca. 11.700 ledige, som er tæt på arbejdsmarkedet. Hovedparten af de ledige har ikke en uddannelse inden for velfærdsområderne. Derudover er der ca. 450 unge, der skal i gang med en uddannelse. Erfaringsmæssigt er der ikke mange ledige, der er motiverede for et brancheskift eller en ny uddannelse. Derfor anbefales det at fokusere på de borgere, der er mest motiverede for et brancheskift til velfærdsområderne. Det kan både være ledige akademikere, ledige med kort og mellem-lang videregående uddannelse, ufaglærte og faglærte.

Barrierer og udfordringer

Der kan være flere barrierer og udfordringer ved at få ledige borgere over i velfærdsjobs:

1. Den nuværende mangel på arbejdskraft og det lave antal ledige betyder, at en del af de tilbageværende ledige, som endnu ikke er kommet i beskæftigelse, har brug for ekstra støtte for at komme i job.
2. Mange kommunale arbejdspladser har dårlige erfaringer med ledige i praktikker, der ikke er klar til opgaven og ikke er motiveret til at bidrage. For at komme i praktik som fx sosu, pædagogmedhjælper, lærer mv., er det nødvendigt, at man har tilstrækkelige danskundskaber, er mødestabil og har sociale færdigheder.
3. Det er en stor beslutning at skifte branche, og mange kender ikke reglerne for ydelse under uddannelse, og er måske usikre på, om de overgår til en lavere ydelse, hvis de går i gang med en uddannelse.

Derfor er det relevant, at relevante ledige får et for-forløb, hvor de screenes i forhold til, om de har brug for sprogundervisning, læse-, skrive- og regnekurser, AMU-kurser eller

lignende, før de kommer ud på en arbejdsplads ifm. uddannelse og praktik eller som ufaglært. Det er også vigtigt, at der er vejledning om ydelse under uddannelse og at vejlederne i for-forløbet kvalificeret forholder sig til de barrierer og overvejelser, som den enkelte måtte have. Der kan fx ske i samarbejde med arbejdsgivere og uddannelsesinstitutioner.

Løsning

En job- og uddannelsesindsats til velfærdsområderne

Indsatsen skal indeholde screening, for-forløb, uddannelsesindsats, virksomhedsplaceringer og mentorindsats sammensat i sammenhængende forløb i tæt samarbejde med de forvaltninger, der oplever rekrutteringsudfordringer. Da velfærdsforvaltningerne både har brug for uddannet og ufaglært arbejdskraft, vil indsatsen sigte mod begge dele. Indsatsen indeholder:

1. En umiddelbar screening i Jobcenter København

Hvis borgeren er interesseret i uddannelse og job inden for velfærdsområder fx sosu, pædagog, lærer mv. tilmelder jobkonsulenten i jobcentret borgeren til et for-forløb i Jobcenter København.

2. For-forløb med screening af borgere

For-forløbet skal gøre borgerne klar til at kunne begå sig på en arbejdsplads fx i en institution, ældrepleje, skole mv. og kunne byde ind med relevante basiskompetencer. Forløbet skal skræddersys i samarbejde med de forvaltninger, som har ledige jobs.

For-forløbet kan fx indeholde:

- Grundig screening af, om borgeren er klar til at komme ud på arbejdspladserne og på uddannelse, eller om der er behov for sprogundervisning, læse-, skrive- og regnekurser, AMU-kurser mv., inden da. Også screening af om borgeren har relevant erfaring på området
- En længere introduktion til faget og de relevante arbejdspladser samt vejledning om forløb i velfærdsforvaltninger fx 'På vej til faglært' og 'Fra ufaglært til faglært'.
- Undervisning i nødvendige færdigheder. Det kan fx være faglige men også sociale færdigheder
- Afklaring af hvilke ordninger borgeren kan anvende under uddannelse fx elev-, vokselev- og voksenlærlingeordningen, 'Permanent uddannelsesløft' (110 % dagpenge fx til sosu-assistent) og meritlærer- og meritpædagogordninger, samt mulighed for efteruddannelse efter ansættelse i Københavns Kommune
- Virksomhedspraktik kan anvendes til at give et realistisk indblik i, om jobbet er relevant for den enkelte borger, inden borger begynder i uddannelse eller søger job
- Mentorstøtte undervejs, der kan fastholde borgeren på vejen til uddannelse og job, for de borgere, der har behov. Underviserne på for-forløbet vil have en mentorrolle, som forventes særligt relevant i overgangsfaserne. Derudover kan der anvendes mentorer i forbindelse med deltagelse i praktikker mv.

Det vurderes muligt at afholde 6 for-forløb årligt af 4-ugers varighed i 2023-2026 med 20-25 borgere pr. hold. For-forløbene deles op, så et for-forløb fokuserer på pædagogområdet, et på sosu-området og et på lærerområdet.

3. Ufaglærte stillinger og uddannelse

Velfærdsforvaltningerne har både brug for uddannet og ufaglært arbejdskraft. Derfor vil indsatsen sigte mod to spor:

- a. **Ufaglærte stillinger:** Nogle ledige vil foretrække at gå direkte i job og arbejde som ufaglært fx pædagogmedhjælper, ufaglært sundhedsfagligt personale eller lærervikar.
- b. **Ordinær uddannelse:** For en del ledige vil målet være at gennemføre uddannelse, så de kan få job som uddannet pædagog, lærer, social- og sundhedsassistent mv.

3a. Ufaglærte stillinger

For de borgere, der ønsker at komme direkte i job efter for-forløbet, hjælper de ansatte i for-forløbet den ledige med at finde relevante stillinger i Københavns Kommune, som deltagerne kan søge, og med kontakt til arbejdsgivere. Fx stillinger som pædagogmedhjælper, ufaglært sundhedsfagligt personale eller lærervikar.

For de borgere, som ønsker at tage uddannelse, men skal opfylde krav om arbejdserfaring inden for området for at kunne begynde på merituddannelse, kan vejen til uddannelse også begynde med job i en ufaglært stilling i Københavns Kommune.

3a. Uddannelse inkl. elevpladser

For de deltagere, der ønsker uddannelse inden for velfærdsområderne, hjælper de ansatte i for-forløbet borgeren med at søge ind på en uddannelse og at få en elevplads (sosu) eller en praktik (pædagog og lærer) i Københavns Kommune. Den ordinære uddannelse kan fx tages med merit.

Samarbejde med forvaltninger

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen er i løbende dialog med de øvrige forvaltninger. Her drøftes blandt andet et forpligtende samarbejde, der fx kan indeholde aftaler om, at forvaltningerne stiller elevpladser og praktikker til rådighed, aftaler om lønforhold (fx elevløn og voksenelevløn) m.m., så der kan tegnes et helt forløb for borgeren, inden de starter, og på den måde forebygge frafald. Forvaltningerne kan yderligere bidrage med viden om fx på hvilke underområder deres efterspørgsel er størst, og hvor stort behovet er, samt med en fastholdelsesindsats i praktikperioderne i samarbejde med Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen.

Der er mange ledige stillinger inden for velfærdsområderne, og intentionen med for-forløbene er, at deltagerne kan få job i Københavns Kommune efterfølgende.

Forventet effekt og opfølgning

Tabel 1 - Oversigt over målsætning for effekter og evaluering af budgetønsket

Målgruppe	Indsats	Målsætning	Opfølgning på og/eller evaluering af indsatsen
Jobparate ledige og uddannelsesparate unge. 120-150 borgere årligt	For-forløb i Jobcenter København	At ledige får uddannelse og job inden for velfærdsområderne (sosu, pædagog og lærer), hvor Københavns Kommune oplever rekrutteringsudfordringer.	Der følges op halvårligt i samarbejde mellem BIF's centralforvaltning og Jobcenter København. Afgang til uddannelse og beskæftigelse måles i BIFLIS. Antal i praktik, elevordning mv. måles i særkørsel eller ved sagsopslag.

Økonomi

For-forløbene varetages af 1 overordnet projektleder af indsatsen, 1 virksomhedskonsulent og 3 undervisere/jobkonsulenter, som også skal have en mentorrolle for borgerne.

Der afsættes også midler til køb af sproguddannelse, læse-, skrive-, regnekurser og AMU-kurser til de borgere, der har behov for det. Der vil årligt være 120-150 borgere i indsatsen, og det antages, at ca. en fjerdedel har brug for sprogundervisning og FVU læse-, skrive-, regnekurser til 1,4 mio. kr. årligt.

Derudover afsættes midler til mentor, i forbindelse med at deltagerne er i praktik mv. på arbejdspladser i Københavns Kommune, og et halvt årsværk til projektledelse i BIF's centralforvaltning.

Årligt vil der i alt være udgifter på 6,5 mio. kr. Hvis vi antager at der pr. år deltager gennemsnitligt 135 borgere, vil der i alt være en udgift på ca. 48.000 kr. pr. deltager.

Det foreslås, at indsatsen er 4-årig (2023-2026), så forvaltningerne efter de fire år igen har mulighed for at vurdere Københavns Kommunes behov for arbejdskraft inden for velfærdsområderne, og om indsatsen skal fortsætte.

Tabel 2 – Oversigt over ønskets aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget 1.000 kr., 2023 p/l	Styringsområde	2022	2023	2024	2025	2026	I alt
Virksomhedskonsulent	Service		630	630	630	630	2.520
Projektledelse i centralforvaltningen	Service		425	425	425	425	1.700
For-forløb (1 projektleder, 3 undervisere/mentorer)	Overførsler mv.		2.740	2.740	2.740	2.740	10.960
Køb af sprogundervisning og læse-, skrive-, regnekurser	Overførsler mv.		1.400	1.400	1.400	1.400	5.600
Køb af mentor	Overførsler mv.		1.260	1.260	1.260	1.260	5.040
Udgifter i alt (netto)			6.455	6.455	6.455	6.455	25.820

Risikovurdering og proces

Der vurderes ikke at være risici forbundet med at rekruttere ledige til og lave et SOSU-forløb. Forvaltningen har tidligere erfaring med det, og borgerne kan modtage elevløn, hvis de begynder på uddannelse.

Der kan være en risiko i forhold til overgangen fra dagpenge til SU, for de borgere, der vil læse til lærer og pædagog. Normalt vil man modtage SU under uddannelsen, hvilket ikke er attraktivt i forhold til fx dagpenge, men for-forløbet kan bruges til også at rekruttere deltagerne til ufaglærte stillinger. På sigt kan der eventuelt laves aftaler med a-kasserne om at give dagpenge under de første semestre af uddannelsen.

Der vurderes ikke at være risici ved, at ledige ansættes som ufaglærte i velfærdsforvaltningerne og efterfølgende tilbydes opkvalificering på arbejdspladsen fx Fra ufaglært til faglært mv.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen fik med Overførselssagen 2021-22 midler til at afprøve for-forløbene i 2. halvår 2022 med inddragelse af Socialforvaltningen (SOF), Sundhedsforvaltningen (SUF) og Børne- og Ungdomsforvaltningen (BUF). Det forventes, at indsatsen med ny finansiering kan fortsætte og gennemføres i Jobcenter København i 2023-2026. Da indsatsen allerede er implementeret, forventes der ikke at være udgifter forbundet med implementeringen.

Hvis de erfaringer, som forvaltningerne får med for-forløbet i 2. halvår 2022, giver anledning til ændringer, vil Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen justere indsatsen herefter.

Medarbejdere og ledere i berørte enheder i Jobcenter København og SOF, BUF og SUF vil blive inddraget i fortsættelse af indsatsen.

Forslaget kan iværksættes uden yderligere udvalgsbehandling.

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3 - Udgifter til service

1.000 kr., 2023 p/l	Udvalg	Bevil- ling	Ind- tægt/ udgift (I/U)	2022	2023	2024	2025	2026	I alt
Virksomhedskonsulent	BIU	35.10	U		630	630	630	630	2.520
Projektledelse i centralforvaltningen	BIU	35.10	U		425	425	425	425	1.700
Udgifter i alt					1.055	1.055	1.055	1.055	4.220

Tabel 4 - Udgifter til overførsler mv.

1.000 kr., 2023 p/l	Udvalg	Bevil- ling	Ind- tægt/ udgift (I/U)	2022	2023	2024	2025	2026	I alt
For-forløb (1 projektleder, 3 konsulenter/mentorere)	BIU	35.30	U		2.740	2.740	2.740	2.740	10.960
Køb af sprogundervisning og læse-, skrive-, regnekurser	BIU	35.30	U		1.400	1.400	1.400	1.400	5.600
Køb af mentor	BIU	35.30	U		1.260	1.260	1.260	1.260	5.040
Udgifter i alt					5.400	5.400	5.400	5.400	21.600

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: X										
Bispebjerg		Indre by		Vesterbro/ Kgs. Eng- have		Valby		Amager Øst		Udenbys
Nørrebro		Østerbro		Brønshøj/ Husum		Vanløse		Amager Vest		
Adresse										

Tidligere afsatte midler

1.000 kr., løbende p/l	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Overførselssagen 2021-22					4.330		
Afsatte midler i alt					4.330		